

ЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ В ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Серета Н.В.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

В роботі розглянуто проблеми етичного характеру, з якими стикається викладач вищого навчального закладу. Специфіка викладання у вищій школі пов'язана з тим, що, по-перше, студент – це доросла людина з достатньо сформованими поглядами, інтересами, переконаннями, тому його участь в навчальному процесі носить більш активний характер. Взаємодія в системі „викладач – студент” повинна бути демократичною, будуватися на основі діалогу, взаємної довіри та поваги. Роль викладача зводиться до ролі консультанта, керівника, провідного партнера у дослідженні. Через специфіку навчання в умовах вищої школи дистанція між викладачем та студентом є значно меншою. Тому саме тут проблема цієї дистанції така гостра. По-друге, головна мета ВНЗ – формування особистості фахівця – обумовлює особливості взаємодії педагогів та студентів. Захопленість спільною працею як джерело емпатії, дружні відносини як спільний емоційний фон, поєднані з інтересом до науки та майбутньої професії, стають основою спільного творчого пошуку. По-третє, навчальна діяльність студентів наближується до науково-дослідницької. Поряд з моральними вимогами, яким викладач ВНЗ повинен підкорятися як педагог, його поведінка та взаємовідносини з колегами і студентами регламентуються вимогами наукової об'єктивності, сумлінності, довідності, високої вимогливості до себе, поваги до опонента, що пред'являє етика до процесу наукової творчості.

Найтиповішими етичними проблемами у діяльності викладача вищої школи є наступні: справедливе та поважливе ставлення викладача до студента, незгода студента з викладачем та рівноправна дискусія, природність викладача, самоствердження викладача у студентській аудиторії, оптимізація формальних і неформальних відносин викладачів і студентів, використання нелітературних виразів і жаргонних слів у викладацькій діяльності, почуття гумору викладача та багато інших.

Проблем етичного характеру в педагогічній діяльності викладача вищої школи безліч. Їх усі не можна передбачити та заздалегідь підготуватися. Єдиним порятунком тут будуть міцні знання основ педагогічної етики та творчий підхід до навчально-виховного процесу, накопичення власного педагогічного досвіду та постійне підвищення професійної майстерності.